

Theater

PROFIEL THEATERMAKER ERIC DE VROEDT (39),
BEDENKER VAN MIGHTYSOCIETY, DE TIEN-DELIGE SERIE
OVER MAATSCHAPPELIJKE KWESTIES

Hier durft iemand iets

Eric de Vroedt (39) is de lefgozer van zijn generatie. Zijn meerjarenproject 'Mightysociety' confronteert en prikkelt. Deel 9: een meezinger over gifschip Probo Koala.

Door **Karin Veraert**

Hè?! Een moment van verwarring. Daar zit toch duidelijk Eric de Vroedt? Sluik zwart haar, zweem van een baardje, zwart-paars gestreepte trui. Theatermaker, bijna 40, gezeten in het publiek dat kijkt naar de locatievoorstelling *Mightysociety8*. Niet perse vreemd, inderdaad - de verwarring schuilt 'm in het feit dat er ook net een Eric de Vroedt op de speelvlak is gesignaleerd.

Ja, in het stuk *Mightysociety8* - de achtse aflevering van een theaterreeks over maatschappelijk pregnante onderwerpen - komt een theatermaker voor die er precies zo uitziet als de man achter dit eigenzinnige project: Eric de Vroedt, dus.

Zijn *MS8* gaat namelijk over *wannabees* en *lookalikes*, theater en entertainment, moeilijkdoenerij en laagdrempeligheid, kunst en populisme, integriteit en corruptie, hoofddoeljes en nichten, en heeft als ondertitel

Geert Wilders, de musical. Het is een hilarische, maar uiteindelijk ook ontregelende voorstelling, waarin de echte Eric en zijn alterego (acteur en tekstschrijver Joeri Vos, met zwarte pruik) tijdens een verhitte scène uiteindelijk heftig met elkaar op de vuist gaan.

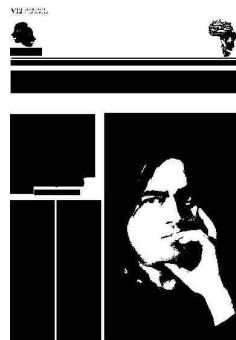
MS8 was na de première in september 2010 echt even de *talk of the town*, en niet alleen in de geijkte kringen; ook niet-theatergezinden wilden erheen, en meepraten over dat geestige stuk dat ook nog eens ergens overging. Mogelijk was het de meest populaire editie van de reeks tot nu toe, die zijn voltooiing nadert. *Time flies when you're having fun*, schreven de theaters opgewekt in hun programma's. Bijna niet bij te houden, die De Vroedt. Inmiddels dient nummer 9 (van in totaal 10) zich al weer aan, de tweede dus dit seizoen. Terwijl afgelopen maand nog de grote zaalbewerking van De Vroedts *Glennary Glen Ross* bij Toneelgroep Amster-

dam te zien was. En als hij niet opduikt in een gastrolletje of als adviseur, denkt De Vroedt druk na over *Na de zondeval* van Arthur Miller, zijn volgende regie bij Toneelgroep Amsterdam.

'Dat stuk', zei hij kortgeleden, 'toont hoe je gebonden bent door gebeurtenissen in je leven. Voor mij gaat het vooral over de kwestie: kun je na een bepaalde leeftijd te hebben bereikt, en na alles wat je hebt meegemaakt, nog integer leven? Er staat letterlijk: heb ik te goeder trouw geleefd? Heb ik de juiste keuzes gemaakt? Ik ben nu bijna 40, dat houdt mijzelf ook bezig.'

In ieder geval heeft De Vroedt keuzes durven maken die hem hebben gebracht waar hij nu is: geëngageerd, energiek en productief theatermaker, die eruit springt binnen zijn generatie. En dat heeft toch te maken met die keuze om in 2003 plompverloren de komst van een nieuw fenomeen aan te kondigen: *Mightysociety*.

Te maken door hemzelf, met steeds wisselende cast. Betrokken zou het zijn, gedurfd, de confrontatie zoekend; in het theater of op locatie het debat aangaand, op de speelvlak en in een *sideshow* waar denkers en doeners steeds worden uitgedaagd van gedachten te wisselen over de meest uiteenlopende maatschappelijke kwesties die in de voorstellingen aan bod komen, van oorlog tot en met vergrijzing; nooit drammerig, maar puntig, snedig en

met zwier. Well! Dat riep verwachtigen op toen het allemaal wacht. Want wie was die De Vroedt nou helemaal?

Geboren in 1972 in Rotterdam, studeerde hij in 1996 af aan de toneelschool in Arnhem. Het jaar erop startte hij samen met Rutger Kroon, Ellen Goemans en Maartje van den Brink toneelgroep Monk, waarvoor hij ook teksten schreef. Het eerste werk waarmee ze zich bij breder publiek in de kijker speelden, is direct al een drieluik: *RHODOS, de trilogie – In Holland staat een huis*.

Het was een ferme voorstelling, bol van grappige dialogen, spitsvondigheden en rake observaties, met de stand van Nederland als focus. Humoristisch, scherp maar ook bomvol.

En dat is meteen kenmerkend voor het werk van De Vroedt: hij heeft zo veel bedacht, gedacht, gezien en opgeslagen dat het vaak eigenlijk niet in één stuk past. Door de hoeveelheid informatie en de snelheid waarmee die langskomt, dreigt een voorstelling soms te bezwijken aan overkill, of sterven tekstjuweeltjes onopgemerkt in alle veelheid.

Speelde hij in *RHODOS* nog zelf, vanaf *Mightysociety1* legt hij zich toch voornamelijk toe op het schrijfwerk en de regie. Als hij al op het toneel verschijnt, is het om het publiek attent te maken op de *sideshow* na afloop: *Mightysociety* is theater-plus-platform-voor-debat. Dat was wat hij miste in het bestaande theatersysteem: actualiteit, noodzaak, discussie, betrokkenheid. Dat was wat hij eraan zou toevoegen. *Mightysociety* was een noodzakelijkheid, De Vroedt paste de schoen en trok hem aan. Het was lefgozerig, maar het was ook sympathiek. Hier durfde iemand iets, en daarvoor zou hij de credits krijgen.

Maar: met zo veel verwachting omgeven, kon de eerste bijna niet anders dan tegenvallen, en dat deed-ie wel een beetje. Veel jargon, veel cynisme ook, en dus best wat om over te grinniken: *MS1 – hoe ook ik leerde te houden van het nieuwste politieke wonderkind* prikkelde wel, maar: scherp genoeg was het nog niet.

Dat veranderde met *MS2*, dat met een klap de naam vestigde van het project, de maker en van acteur Bram Coopmans, die een Louis d'Or-nominatie kreeg voor zijn rol van Ibrahim K., zelfmoordterrorist. De voorstelling werd gespeeld op locatie. In Amsterdam was dat een kamer in het Lloyd Hotel (De Vroedt bediende de lift). Er kon ongeveer vijftien man publiek in en dan zat je ongeveer op de rand van het bed van Ibrahim K., die

zich zoortsachtig voorbereide op zijn zelfmoordaanslag, anderhalf uur later. Het was een belevenis.

MS2 – Hoe ook ik de laatste seconden van een zelfmoordterrorist beleefde bleek vervolgens datzelfde jaar (2005) op verrassende wijze een tweeluik te vormen met zijn opvolger *MS3*, waarin de personages zich elk op hun manier dienden te verhouden met terreur. De Vroedt werd langzaam maar zeker spraakmakend.

Recensenten die zijn initiatief eerder smalend terzijde schoven, krabden zich achter het oor. En dan was het misschien niet meteen opgevalen, maar zie: *Powered by* Toneelgroep Amsterdam stond er op de *Mightysociety*-site. *MS* was in 2007 'alliantiepartner' geworden: onder de vleugels van het grootste gezelschap van Nederland kon hij, naast zijn eigen voorstellingen, ook repertoire gaan doen, met de Toneelgroep Amsterdam-faciliteiten van dien. Mooi misschien, maar daar viel ook wel wat uit leggen door iemand die zich zo kritisch had opgesteld tegen de 'gevestigde orde'. 'Ik miste engagement, ook bij TA, en ik stak mijn mening niet onder stoelen of banken', verklaarde hij. 'Veel mensen waren dus verbaasd dat ik koos voor de jongerenafdeling TA-2. De oorzaak daarvan schuilt in de *Staat van het Theater*, een speech waarin artistiek leider Ivo van Hove de grote gezelschappen opriep zich meer te richten op de eigen stad en jonge makers. Dat vond ik interessant en daar wilde ik graag bij betrokken zijn.'

Je moest wel een verstokte moraalridder zijn, wilde je niet de voordelen zien van die alliantie: in een land waar er een tekort is aan grote zaalregisseurs, krijgt een getalenteerde vent de mogelijkheid te werken met het mooiste materiaal. Dat moest wel wat opleveren. En dat deed het, met *A Streetcar Named Desire* en *Glen-garry Glen Ross*. Alsof een abstract kunstenaar opeens figuratief ging schilderen, maar het werkte wel.

Mightysociety ging tegelijk onverveerd door, over globalisering en geluk, over jongeren en hun utopieën, over babyboombejaarden. Altijd met verve gebracht en gespeeld – en gelauwerd. Over de oorlog in Afghanistan, bijvoorbeeld. Met hierin verwijzingen naar Joseph Conrad, *Apocalypse Now*, met muziek en een dansje. Echt De Vroedt, met supersterke momenten, maar: vól. Tegen *Het Parool*: 'Het is inderdaad een gevaar om te verdrinken in je research. Elke *Mightysociety*-voorstelling begint met boosheid. Aan het begin van dit

deel dacht ik dat de oorlog begon bij Bush en Bin Laden, de utopisten die geloven dat zij de opdracht en de mogelijkheid hebben om de wereld te verbeteren.

'Maar al researchend kom je jezelf tegen. Uiteindelijk kwam ik uit bij Colin Powell en Wouter Bos, de pragmatici en de twijfelaars. Tegen de oorlog, maar misschien in deze omstandigheden toch vóór. En zelf ben ik ook zo. Ik ben tegen de oorlog, maar ik ga mezelf niet vastketenen op het Binnenhof. We willen ons echt wel verantwoordelijk voelen, maar op het cruciale moment laten we ons toch voor het verkeerde karretje spannen. Eigenlijk ben ik steeds op zoek naar oordelen, en uiteindelijk kom ik steeds bij mezelf terecht.'

Dat levert nog steeds verrassende stukken op, die keer op keer de nieuwsgierigheid wekken. In *MS8* kwam het al even ter sprake: nummer 9 zou gaan over Afrika. Inmiddels bereikte ons de oproep: 'Zing mee voor de slachtoffers van de Probo Koala-gifframp, samen met topacteurs! Uw hulp is nodig!'

Voor *Geert Wilders, de musical* was er een auditie in de stijl van *Idols of X Factor*; *MS9* knipoogt naar *We are the World*. Betrokken, ja, maar serieus de pretentie of de overtuiging de wereld vergaand te kunnen veranderen met zijn stukken, heeft Eric de Vroedt niet, dat zou aanmatigend zijn. Zijn plan achter zijn werk verwoordde hij zelf als volgt: 'Even het vuur opstoken, bepaalde gedachtes en gevoelens weer goed wakker schudden.'

Maar wellicht komt dat het best tot uiting in een stukje (song-)tekst uit nummer 9: *Vereend in een gedachte/ we bundelen de krachten/ tegen het vergif van de onverschilligheid*.

Mightysociety9 - Actors for Africa

Tournee t/m 28 mei; daarna weer vanaf 20 september. Zie: www.mightysociety.nl Mightysociety8 is opnieuw in Amsterdam te zien van 6 t/m 17 september.

Mightysociety ging onverveerd door, over globalisering en geluk, over jongeren en hun utopieën, over babyboombejaarden. Altijd met verve gebracht en gespeeld – en gelauwerd.

10 x Mightysociety

Mightysociety bestaat uit tien delen, elk over een ander maatschappelijk onderwerp:

Deel 1, 2004 een politieke satire over spindoctors en populisme.

Deel 2, 2005 over de laatste anderhalf uur van een zelfmoordterrorist.

Deel 3, 2005 nog een voorstelling over terreur met de titel *Hoe ook ik ineens verzeild raakte in 'The war on Terror'*.

Deel 4, 2007 Politieke thriller over globalisering en geluk.

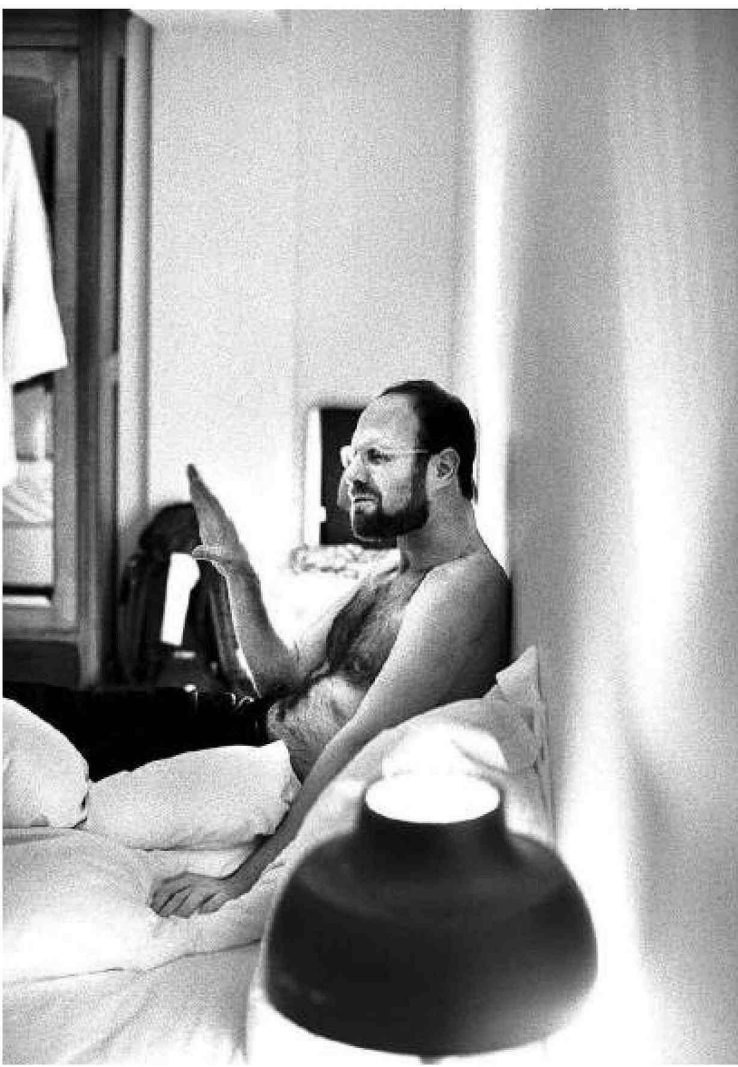
Deel 5, 2008 jongeren zoeken naar nieuwe utopieën van de 21ste eeuw.

Deel 6, 2009 een duister stuk met griezelige humor over verlies en verraad, over oorlog en vleselijke lusten.

Deel 7, 2009 performance met vier babyboomers die maar niet oud willen worden.

Deel 8, 2010 *Geert Wilders, de musical*, is een backstage-comedy over wanhopige musicalproducenten, ambitieuze B-acteurs en een blonde pruik.

Deel 9, 2011 wordt binnenkort opgevoerd en gaat over gifschip Probo Koala in Afrika.

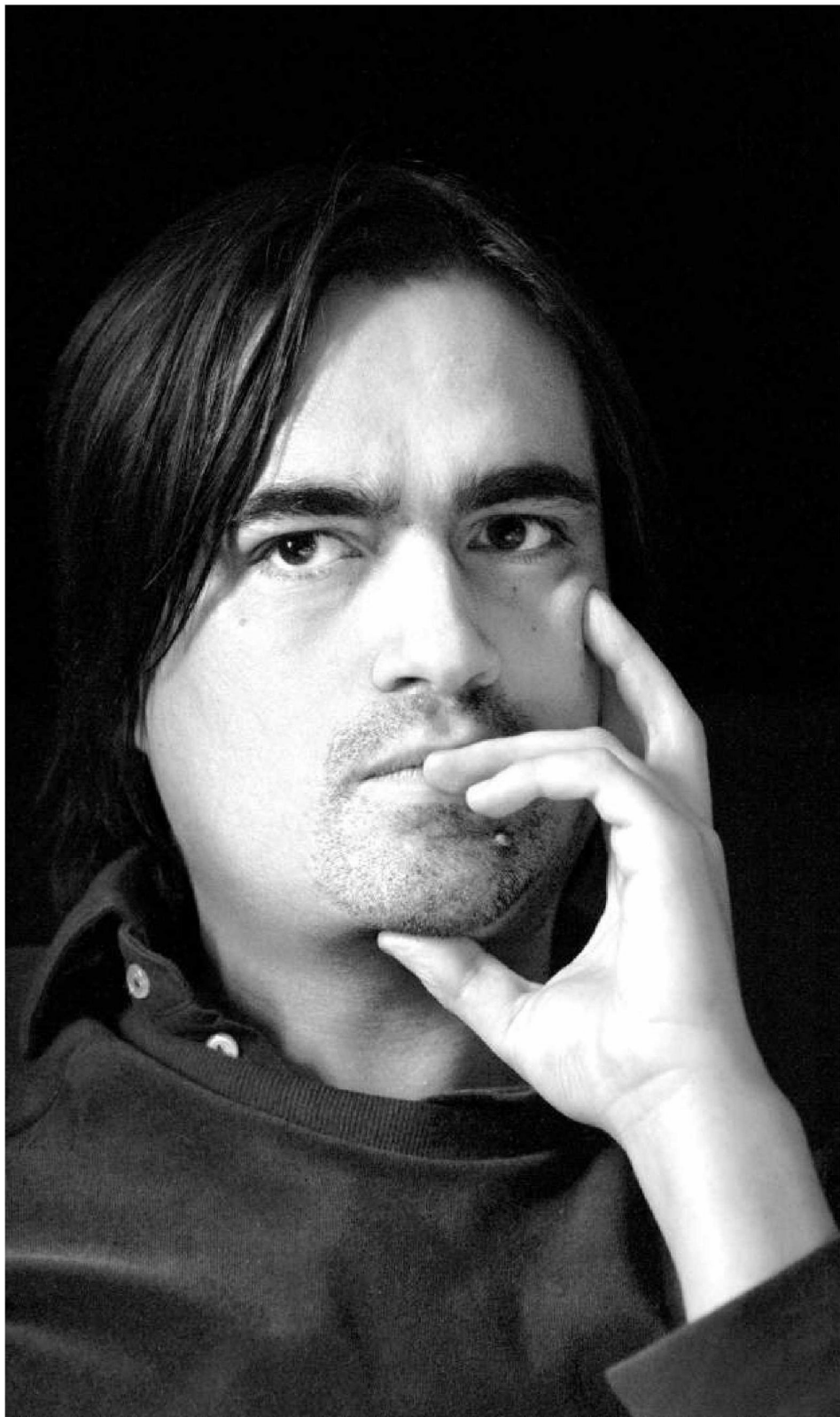

Pas met deel 2: *Hoe ook ik de laatste seconden van een zelfmoordterrorist beleefde* werd de serie van De Vroedt spraakmakend. Foto Sanne Peper

Deel 8: *Geert Wilders, de musical* was in september 2010 echt de *talk of the town*.

Foto Sanne Peper

Eric de Vroedt

Foto Joost van den Broek / de Volkskrant